

2024/1675

14.6.2024

ROZHODNUTÍ KOMISE (EU) 2024/1675

ze dne 16. února 2024

o státní podpoře SA.62829 (2023/C) poskytnuté Rumunskem ve prospěch společnosti Blue Air Aviation SA

(oznámeno pod číslem C(2024)910)

(Pouze rumunské znění je závazné)

(Text s významem pro EHP)

EVROPSKÁ KOMISE,

s ohledem na Smlouvu fungování Evropské unie, a zejména na čl. 108 odst. 2 první pododstavec této smlouvy,

s ohledem na Dohodu o Evropském hospodářském prostoru, a zejména na čl. 62 odst. 1 písm. a) této dohody,

poté, co vyzvala zúčastněné strany k podání připomínek v souladu s výše uvedenými ustanoveními ⁽¹⁾, a s ohledem na tyto připomínky,

vzhledem k těmto důvodům:

1. POSTUP

- (1) Dne 20. srpna 2020 se Komise rozhodla nevznést námitky proti plánované podpoře společnosti Blue Air Aviation SA (dále jen „Blue Air“) ve formě státní záruky na úvěr v celkové výši 300 775 000 RON (62,13 mil. EUR) ⁽²⁾, z čehož 28,29 mil. EUR (136,9 mil. RON) tvoří náhrada škody podle čl. 107 odst. 2 písm. b) Smlouvy o fungování Evropské unie (dále jen „SFEU“) a 33,84 milionu EUR (163,8 mil. RON) podpora na záchranu podle Pokynů pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (dále jen „pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci“) ⁽³⁾ a čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU (dále jen „rozhodnutí o podpoře na záchranu“) ⁽⁴⁾.
- (2) Rumunsko vydalo státní záruku dne 20. října 2020. Společnost Blue Air čerpala úvěr od banky EximBank S.A. dne 23. října 2020. Dne 22. dubna 2021 Rumunsko oznámilo Komisi původní plán restrukturalizace společnosti Blue Air, který byl podpořen prodloužením státní záruky na celkem šest let.
- (3) Dne 12. srpna 2021 poskytly rumunské orgány informace pro posouzení podpory na restrukturalizaci, které podporují původní plán restrukturalizace.
- (4) Dne 20. srpna 2021 Komise poskytla předběžné posouzení podpory na restrukturalizaci a požádala o doplňující informace.
- (5) Dne 16. listopadu 2021 Rumunsko sdělilo Komisi pozměněný plán restrukturalizace společnosti Blue Air („plán restrukturalizace“) a poskytlo informace pro posouzení podpory na restrukturalizaci, které tento plán podporují.
- (6) Na videokonferenci dne 17. května 2022 si Komise vyžádala vysvětlení a upozornila na klíčové informace, které jsou stále potřebné k posouzení slučitelnosti podpory na restrukturalizaci. Dne 18. května 2022 Komise písemně potvrdila hlavní projednávané body a připomněla hlavní nevyjasněné otázky týkající se slučitelnosti podpory, které má Rumunsko objasnit.

⁽¹⁾ Úř. věst. C 195, 2.6.2023, s. 18.

⁽²⁾ Pro ilustraci je v tomto rozhodnutí použit směnný kurz RON/EUR = 0,20656.

⁽³⁾ Sdělení Komise – Pokyny pro státní podporu na záchranu a restrukturalizaci nefinančních podniků v obtížích (Úř. věst. C 249, 31.7.2014, s. 1).

⁽⁴⁾ Rozhodnutí Komise ze dne 20. srpna 2020 ve věci SA.57026 (2020/N) – Rumunsko COVID-19: Aid to Blue Air (Úř. věst. C 430, 11.12.2020, s. 2).

- (7) Dne 8. července 2022 si Komise vyžádala od rumunských orgánů informace týkající se plánu restrukturalizace a podpory. Dne 6. září 2022 Komise zaslala upomínku. Rumunsko požadované informace neposkytlo.
- (8) Ve dnech 29. září a 5. prosince 2022, poté, co tisk informoval o náhlém a dočasném zastavení činnosti společnosti Blue Air, a poté, co si Komise vyžádala aktuální informace, Rumunsko informovalo Komisi o činnostech společnosti Blue Air a o krocích, které podniklo poté, co byla vyžádána státní záruka uvedená v 1. bodě odůvodnění.
- (9) Komise dopisem ze dne 17. dubna 2023 Rumunsko vyrozuměla o svém rozhodnutí zahájit ve věci podpory řízení podle čl. 108 odst. 2 SFEU („rozhodnutí o zahájení řízení“). Dne 5. září 2023 předložilo Rumunsko po dvou upomínkách své připomínky.
- (10) Rozhodnutí Komise zahájit formální vyšetřovací řízení bylo zveřejněno v *Úředním věstníku Evropské unie* ⁽⁵⁾. Komise vyzvala zúčastněné strany k předložení připomínek.
- (11) Komise obdržela připomínky od jedné zúčastněné strany. Dne 1. srpna 2023 je předala Rumunsku, které dostalo příležitost reagovat, ale neučinilo tak.

2. Příjemce

2.1. Činnosti společnosti Blue Air

- (12) Společnost Blue Air je rumunská akciová společnost, která byla nejprve založena jako společnost Blue Airline Management Solutions SRL a funguje od srpna 2013. Společnost Blue Air převzala ve výběrovém řízení leteckou dopravu společnosti Blue Air Transport Aerian SA, která ukončila svou činnost. V roce 2018 společnost Blue Airline Management Solutions SRL změnila svou právní formu a svůj název změnila na Blue Air Aviation S.A. Do listopadu 2022 vlastnila společnost Airline Invest S.A., soukromá rumunská společnost, která nevyvíjí jinou činnost než držení akcií společnosti Blue Air, 76,18 % základního kapitálu společnosti Blue Air, zatímco dvě fyzické osoby vlastnily podíly ve výši 23,81 % a 0,1 %.
- (13) Společnost Blue Air v průběhu let rozvíjela svou činnost, i když nebyla finančně vyvážená. Ke konci roku 2019 měla společnost Blue Air roční obrát přibližně 414 milionů eur a provozovala 23 letadel Boeing-737, která ročně přepravila 4,2 milionu cestujících, z nichž 60 % tvořili rumunští občané žijící v zahraničí. V září 2021 měla společnost Blue Air 1 058 zaměstnanců a čtyři provozní základny v Rumunsku a jednu v Itálii a poskytovala i) služby mezinárodní a vnitrostátní osobní letecké dopravy, ii) charterové linky pro cestovní kanceláře a iii) pronájem letadel s posádkou ⁽⁶⁾.
- (14) Podle informací uvedených v plánu restrukturalizace, který byl oznámen 16. listopadu 2021, byla síť společnosti Blue Air téměř výhradně evropská s přibližně 90 destinacemi mezi jednotlivými body a konkurovala zejména společnostem Tarom, Ryanair a Wizz Air. Dvacet z těchto linek obsluhovala společnost Blue Air jako jediný provozovatel. Na 36 z těchto linek poskytoval dopravní služby také jiný letecký dopravce. Na ostatních linkách operovali spolu se společností Blue Air dva nebo více dopravců.

2.2. Potíže společnosti Blue Air a dřívější podpora na záchranu

- (15) Rumunsko vysvětluje, že až do roku 2018 společnost Blue Air rychle rostla a investovala velké prostředky do otevírání nových leteckých základen a tras. Společnost Blue Air prováděla svou činnost a program expanze bez řádného přístupu k financování, což vedlo k problémům s likviditou a platební schopností. V rozhodnutí o podpoře na záchranu se uvádí, že k 31. prosinci 2019 činil záporný vlastní kapitál společnosti Blue Air 18,9

⁽⁵⁾ Srov. poznámka pod čarou č. 1.

⁽⁶⁾ Na základě dohody o pronájmu s posádkou dodává vlastník letadlo a alespoň jednoho člena posádky. Vlastník přebírá provozní odpovědnost, která zahrnuje údržbu, zajištění pojištění a další právní odpovědnost za provoz.

milionu EUR a kumulované ztráty 37,7 milionu EUR převyšovaly upsaný podíl na základním kapitálu ve výši 0,2 milionu EUR a rezervy ve výši 0,62 milionu EUR. V rozhodnutí o podpoře na záchranu bylo navíc uvedeno, že pandemie COVID-19 měla od začátku března 2020 na výkonnost společnosti Blue Air významný negativní dopad ⁽⁷⁾. Ztráty a záporný vlastní kapitál se hromadily a 6. července 2020 byla společnost Blue Air nucena podat návrh na vyhlášení předúpadkového řízení.

- (16) Jak je uvedeno v rozhodnutí o podpoře na záchranu, státní záruka uvedená v 1. bodě odůvodnění se týkala půjčky, která vedle náhrady škody podle čl. 107 odst. 2 písm. b) SFEU financuje také část záporného peněžního zůstatku očekávaného v období od září 2020 do února 2021, jak je uvedeno v plánu likvidity společnosti Blue Air. Úvěr byl poskytnut na šest let se závazkem oznámit plán restrukturalizace do šesti měsíců od jeho poskytnutí. Státní záruku zajišťují zástavní práva prvního řádu k určitým aktivům společnosti Blue Air a třetích stran ⁽⁸⁾.
- (17) V návrhu mimořádného nařízení vlády, který Rumunsko předložilo v oznámení o podpoře na záchranu, bylo uvedeno, že zajištěním za státní záruku je mimo jiné 75 % podíl ve společnosti Blue Air, který vlastní společnost Airline Invest SA, a podíl jedné fyzické osoby na základním kapitálu společnosti Blue Air. Pokud by byla záruka uplatněna, majetek ze zajištění by přešel na stát, který by se tak stal akcionářem ⁽⁹⁾. Hodnota zajištění nebyla v nařízení stanovena.
- (18) Dne 5. prosince 2022 rumunské orgány informovaly Komisi, že státní záruka ve prospěch věřitele EximBank S.A. byla uplatněna a že ministerstvo financí plně uhradilo částky související se zaručeným úvěrem, který si společnost Blue Air sjednala.

3. Popis plánu restrukturalizace a podpory

3.1. Plán restrukturalizace: doba trvání a plánovaná restrukturalizační opatření

- (19) Plán restrukturalizace společnosti Blue Air se vztahuje na období od 1. října 2020 do 30. září 2025, což se shoduje s rozpočtovými roky 2021–2025 příjemce. V tomto období je nebo bude provedeno několik provozních restrukturalizačních opatření, zejména opatření ke i) snížení nákladů na letecký park, ii) snížení nákladů na údržbu, včetně vyřazení letadel, iii) zachování služeb a zajištění flexibility pro cestující, iv) restrukturalizaci sítě letišť a tras tak, aby zahrnovala hlavní uzlová letiště, v) změně obchodní strategie s cílem stát se vedoucím nízkonákladovým dopravcem ve střední a východní Evropě, vi) zvýšení podílu přímých prodejních kanálů, vii) transformaci IT systémů, viii) provedení organizační úpravy a snížení nákladů na zaměstnance, ix) obnovení leteckého parku, aby se ušetřily náklady na palivo a emisní povolenky, x) otevření technické a údržbové činnosti trhu prostřednictvím převodu na nově vytvořený subjekt a xi) změně splátkového kalendáře a předcházení platební neschopnosti.

3.2. Financování plánu restrukturalizace

- (20) Výše finančních zdrojů potřebných k pokrytí nákladů na restrukturalizaci činí 194,26 milionu EUR. Rumunsko uvádí, že náklady budou financovány částečně z podpory na restrukturalizaci ve výši 33,84 milionu EUR a částečně z vlastního příspěvku společnosti Blue Air ve výši 160,42 milionu EUR.

⁽⁷⁾ Rozhodnutí o podpoře na záchranu, 11. až 13. bod odůvodnění, 36. a 102. bod odůvodnění.

⁽⁸⁾ Rozhodnutí o podpoře na záchranu, 19. bod odůvodnění, 20. bod odůvodnění písm. g) a 45. až 48. bod odůvodnění.

⁽⁹⁾ Návrh předložený v oznámení byl přijat jako „Ordonanta de Urgenta Guvernul Romaniei č. 139 dne 19. srpna 2020“ a byl zveřejněn v úředním věstníku Monitorul Oficial č. 763 ze dne 20. srpna 2020. V čl. 4 odst. 2 návrhu nařízení, který byl uveden v oznámení, byl stanoven seznam zajištění, která se dávají jako záruka, a v čl. 9 odst. 2 byl stanoven princip převodu na stát a jeho vlastnictví v případě uplatnění záruky prostřednictvím Ministerstva dopravy, infrastruktury a komunikací.

- (21) Pokud jde o financování plánu restrukturalizace, Rumunsko nejprve informovalo Komisi, že státní záruka pokrývající půjčku na záchranu byla zachována, od nynějška jako podpora na restrukturalizaci ve prospěch společnosti Blue Air, až do uplynutí šestileté splatnosti této půjčky, což umožňuje její splacení do roku 2026. Následně dne 5. prosince 2022 Rumunsko informovalo Komisi, že státní záruka byla uplatněna a že ministerstvo financí plně uhradilo částky související se zaručeným úvěrem, který si společnost Blue Air sjednala. V rámci provádění právních ustanovení týkajících se zajištění záruky převzal stát prostřednictvím Úřadu pro správu státního majetku 75 % akcií společnosti Blue Air ⁽¹⁰⁾, zatímco zbývajících 25 % celkového základního kapitálu společnosti Blue Air zůstalo společnosti Airline Invest S.A. (1,191 %) a jedné fyzické osobě (23,809 %).
- (22) Pokud jde o údajnou nepodpořenou část financování, plán restrukturalizace zahrnuje zejména tyto další zdroje:
- a) odpisy dluhů ze servisních závazků vůči třetím stranám ve výši 34,79 milionu EUR. Mezi třetí strany patří: i) italští cestující, ii) rumunští a italští věřitelé v rámci soudních dohod o vyrovnání a iii) různí věřitelé po jednání o smlouvě;
 - b) akcionáři společnosti Blue Air, jiní než stát, kteří splatili dluh ve výši 28,57 milionu EUR, který má společnost Blue Air vůči soukromým pronajímatelům letadel, a stali by se tak dočasně věřiteli společnosti Blue Air; akcionáři by tento dluh přeměnili na vlastní kapitál společnosti Blue Air ve třech fázích, které měly být dokončeny na konci roku 2022, čímž by se společnost Blue Air osvobodila od splacení dluhu;
 - c) odprodej letadel, která jsou v současné době zastavena ve prospěch společností NAFA a ALC – Aero Leasing 3 Designated Activity Company, což by mělo vést k vlastnímu příspěvku ve výši 5,89 milionu EUR. Rumunsko uvádí, že prodej měl být dokončen v říjnu 2023;
 - d) externí financování ve výši 54,47 milionu EUR, které zahrnuje založení společného podniku na provozování nové letecké společnosti v hodnotě 14,47 milionu EUR a financování ve výši 40 milionů EUR na pokrytí nedostatku likvidity v letech 2021 a 2022 a na zajištění udržitelnosti provozu během období restrukturalizace;
 - e) interně vytvořené zdroje, které zahrnují 30,02 milionu EUR plánovaných čistých výsledků (zisků) očekávaných během rozpočtového roku 2022.

3.3. Obnovení dlouhodobé životaschopnosti: finanční prognózy

- (23) Plán restrukturalizace uvádí, že počet letadel se má zvýšit z 19 v roce 2020 na 23 v roce 2023 a poté zůstat stabilní až do roku 2025. Počet nabízených sedadlokilometrů by se zvýšil ze 7,2 milionu v roce 2019 a 3,2 milionu v roce 2020 na 10,2 milionu v roce 2023 a zůstal by stabilní až do roku 2025. Rumunsko dále vysvětluje, že cílem opatření provozní restrukturalizace je zajistit, aby společnost Blue Air urychlila proces restrukturalizace sítě a zajistila tak kontinuitu činností rychlým a průběžným přizpůsobováním dostupné kapacity potávrce.
- (24) Plán restrukturalizace předpokládá, že společnost Blue Air dosáhne od roku 2022 kladného zisku před úroky, zdaněním, odpisy a amortizací (dále jen „EBITDA“) a rozpětí EBITDA vůči tržbám ve výši 16,8 %, které by se mělo zvyšovat až do konce období restrukturalizace, jak je uvedeno v tabulce 1. Kromě toho by podle odhadů peněžních toků v plánu v letech 2022 až 2025 činil přítok peněžních prostředků do společnosti Blue Air přibližně 600 milionů EUR a odtok peněžních prostředků přibližně 580 milionů EUR, přičemž od roku 2022 by peněžní zůstatek byl kladný a na konci období restrukturalizace by dosáhl 21 milionů EUR.

⁽¹⁰⁾ V nyní platném znění zákona č. 162 ze dne 30. května 2022, zveřejněném v úředním věstníku Monitorul Oficial č. 534 ze dne 31. května 2022, určuje čl. 9 odst. 2 mimořádného nařízení vlády č. 139 ze dne 19. srpna 2020 jménem státu jako držitele souvisejícího majetku společnosti Blue Air a dalšího majetku – namísto dřívějšího Ministerstva dopravy, infrastruktury a komunikací – orgán pro správu státního majetku.

Tabulka 1

Vybrané finanční údaje z plánu restrukturalizace (rozpočtové roky 2021 až 2025, údaje v milionech EUR)

	Období restrukturalizace				
	Rozpočtový rok 2021	Rozpočtový rok 2022	Rozpočtový rok 2023	Rozpočtový rok 2024	Rozpočtový rok 2025
Příjmy	112,01	344,02	424,63	443,31	460,75
ZISK PŘED ÚROKY, ZDANĚNÍM, ODPISY A AMORTIZACÍ (EBITDA)	(58,21)	57,76	98,24	104,86	103,59
EBIT	(58,49)	19,09	39,77	42,86	42,46
Čisté hospodářské výsledky	(68,04)	30,02	8,83	12,95	19,93
Zůstatek peněžních toků	(3,81)	19,45	11,65	12,07	21,28
Rozpětí EBITDA	– 51,9 %	16,8 %	23,1 %	23,6 %	22,5 %

Zdroj: Plán restrukturalizace, oddíly 4 a 7, strany 16 a 46

- (25) Plán restrukturalizace obsahuje finanční výhledy v základním scénáři s finančními údaji uvedenými v tabulce 1. Výhledy neobsahují žádné informace o stavu vlastního kapitálu a výši použitého kapitálu, ani pesimistický scénář. Plán nevysvětluje, jak by společnost Blue Air vyřešila problémy s platební schopností, které dokládá hluboce záporný vlastní kapitál zaznamenaný v 15. bodě odůvodnění. Kumulované čisté hospodářské výsledky v letech 2021 až 2025 uvedené v tabulce 1 navíc naznačují, že kapitálová pozice by se během restrukturalizačního období podstatně nezlepšila a nevykázala by kladné hodnoty, i kdyby byl vložen nový kapitál podle plánu (viz 22. bod odůvodnění).
- (26) Při oznamování plánu restrukturalizace bylo Rumunsko přesvědčeno, že společnost Blue Air vytvoří dostatek zdrojů na úplné splacení půjčky na záchranu během období restrukturalizace. Rumunsko však zároveň zdůraznilo, že přežití příjemce je stále ohroženo kvůli značným ztrátám vzniklým po roce 2020 a kvůli omezené likviditě.

3.4. Opatření k omezení narušení hospodářské soutěže

- (27) Rumunsko navrhlo strukturální opatření a omezení podnikatelských aktivit, jakož i opatření týkající se změn v jednání zaměřená na omezení narušení hospodářské soutěže způsobeného podporou na restrukturalizaci.

3.4.1. Strukturální opatření – odprodej a omezení obchodních činností

- (28) Odprodeje a omezení obchodních činností, které má společnost Blue Air provést, jsou následující:
- snížení počtu nerentabilních provozních základů a tras, včetně uzavření devíti tras do října 2021 a uzavření základů Larnaka (Kypr) a Iași (Rumunsko) od dubna 2020;
 - návrat čtyř letadel v předstihu;
 - externalizace administrativy, bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, benefitů a odměňování;
 - kromě toho, jako nejdůležitější opatření k omezení narušení hospodářské soutěže, by podle Rumunska dceřiná společnost Blue Air Technic S.R.L., která se zabývá údržbou letadel, rozšířila poskytování služeb údržby na jiné společnosti než společnost Blue Air.

3.4.2. Opatření týkající se změn v jednání

- (29) Podle vyjádření rumunských orgánů byla v právním základu státní záruky a související úvěrové smlouvy stanovena opatření týkající se změn v jednání, která zajišťují, že podpora bude použita pouze na financování obnovy dlouhodobé životaschopnosti, takže úvěr nebude použit na:
- a) agresivní obchodní expanze nebo nadměrné podstupování rizika;
 - b) akvizice konkurentů nebo jiných provozovatelů, včetně předcházejících nebo navazujících operací;
 - c) křížové subvencování ostatních hospodářských činností integrovaných podniků, které se v prosinci 2019 ocitly v obtížích;
 - d) kromě toho se odměna žádného z členů vedení příjemce nezvýší nad úroveň platnou v prosinci 2019, dokud nebude splacena půjčka a státní záruka.

3.5. Úloha společnosti Blue Air v Rumunsku a alternativa k pomoci

- (30) Podle rumunských úřadů je společnost Blue Air vzhledem ke špatnému stavu silniční a železniční sítě v Rumunsku velmi důležitá pro zajištění meziregionálního spojení na své síti linek. Rumunsko vysvětlilo, že růst společnosti Blue Air za posledních patnáct let jejího působení – i s ohledem na činnost jejího předchůdce – odpovídal rumunskému migračnímu modelu. Společnost Blue Air nabízela své služby za ceny dostupné pro rumunské pracovníky žijící v zahraničí. Společnost pokračovala v rozvoji vnitrostátních linek společně s rumunským dominantním dopravcem Tarom, ale za konkurenceschopnější ceny, aby vyrovnala mezery v pozemním spojení a zajistila dopravní propojení více než 700 000 občanů ročně. Některé z těchto krátkých tras byly mezinárodními dopravci obsluhovány nedostatečně.
- (31) Rumunsko uvedlo, že společnost Blue Air hraje důležitou roli i pro místní hospodářství, neboť vytváří obrat na malých regionálních letištích a přispívá do státního rozpočtu prostřednictvím daní a plateb sociálního zabezpečení. Rumunsko uvedlo, že příjemce má vysoce zkušené pracovníky v oblasti odborné přípravy a poskytuje odborné kurzy s vysokou přidanou hodnotou, například školení od základu („*ab initio*“) pro piloty a opakované školení pro piloty, palubní průvodčí a technický personál. Podle Rumunska je společnost pro rumunské hospodářství důležitá.
- (32) Rumunsko ve svých původních připomínkách tvrdilo, že odchod společnosti Blue Air z trhu by způsobil jeho selhání a sociální obtíže ve smyslu bodu 44 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci. Odchod společnosti Blue Air z trhu by měl negativní dopad na rumunské hospodářství a dopravní propojení, protože hraje důležitou roli v přepravě migrujících pracovníků a drobných podnikatelů do Rumunska a v rámci něj. Rumunsko uvedlo, že pro konkurenty by bylo obtížné vstoupit na trh a v krátkodobém až střednědobém horizontu obsluhovat destinace a sloty jedinečné sítě společnosti Blue Air.
- (33) Dne 29. září 2022 Rumunsko na žádost Komise informovalo, že společnost Blue Air původně od 6. září 2022 do 10. října 2022 pozastavila všechny lety z důvodu nedostatku finančních prostředků na běžný provoz včetně nákladů na palivo. Společnosti Wizz Air, Ryanair nebo Tarom v krátké době repatriovaly desítky tisíc uvízlých cestujících společnosti Blue Air nebo jim nabídly místa.
- (34) Dne 5. prosince 2022 Rumunsko vysvětlilo, že společnost Blue Air informovala ministerstvo dopravy a infrastruktury, že neobnoví lety dříve než v březnu 2023 a že jedná s potenciálními investory, kteří by mohli poskytnout finanční prostředky na obnovení letecké dopravy. Podle Rumunska bylo v té době pouze jedno ze šesti letadel typu Boeing-737 v leteckém parku společnosti Blue Air způsobilé k letu.
- (35) Dne 18. listopadu 2022 rumunské orgány rozhodly o pozastavení provozní licence společnosti Blue Air, a to od 21. listopadu 2022 do 31. března 2023. Rumunsko informovalo Komisi, že toto pozastavení může být přezkoumáno, pokud společnost Blue Air předloží ozdravný finanční plán, v němž prokáže, že určila finanční zdroje vhodné a nezbytné k financování letecké dopravy v takovém objemu, který jí umožní plnit svoje závazky.

3.6. Důvody pro zahájení řízení

- (36) V rozhodnutí o zahájení řízení se Komise předběžně domnívala, že i) pokračování státní záruky po uplynutí šesti měsíců (1. a 21. bod odůvodnění), jakož i ii) realizace zajištění státní záruky a převod 75 % akcií v držení bývalých akcionářů společnosti Blue Air do vlastnictví státu po uplatnění záruky a zaplacení nesplacených částek úvěru, jak je popsáno v 8. a 20. bodě odůvodnění, by mohly zahrnovat státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU. Komise předběžně dospěla k závěru, že podpora již byla poskytnuta, a posoudila, zda je slučitelná s vnitřním trhem.
- (37) Komise měla pochybnosti o tom, zda podpora na restrukturalizaci splňuje hlavní požadavky pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci. Komise měla zejména pochybnosti o tom, i) zda by definitivní odchod společnosti Blue Air z trhu způsobil sociální obtíže nebo selhání trhu, pokud jde o letecké spojení v Rumunsku, ii) zda existuje dostatečný skutečný a opravdový vlastní příspěvek příjemce bez podpory, iii) zda se obnoví jeho dlouhodobá životaschopnost a iv) zda neexistují smysluplná kompenzační opatření.

4. PŘÍPOMÍNKY ZÚČASTNĚNÝCH STRAN

- (38) Společnost pro určenou činnost Ryanair (dále jen „Ryanair“) předložila připomínky dne 29. června 2023. Společnost Ryanair souhlasí s prozatímním závěrem Komise o neslučitelnosti podpory na restrukturalizaci a požaduje, aby Rumunsko nebylo oprávněno zvýšit tuto podporu v marné snaze oživit společnost Blue Air, která ukončila činnost před více než deseti měsíci. Společnost Ryanair se domnívá, že ukončení přepravní činnosti společnosti Blue Air je nyní konečné, protože jí nezůstali žádní cestující, a že poté, co na většinu vnitrostátních a mezinárodních tras, které dříve obsluhovala společnost Blue Air, nastoupili konkurenti, nemá toto ukončení žádný zřejmý dopad na letecké spojení v Rumunsku.
- (39) Společnost Ryanair se rovněž domnívá, že podpora na restrukturalizaci je nepřiměřená, neboť chybějící vlastní příspěvek a sdílení zátěže jsou nedostatečné, a navíc nejsou dostatečné k podpoře životaschopnosti společnosti Blue Air založené na již zastaralém plánu restrukturalizace, zejména poté, co společnost ztratila letištní časové intervaly na koordinovaných letištích na vnitřním trhu a téměř všechny zaměstnance. Neschopnost společnosti Blue Air získat nové osvědčení leteckého provozovatele na základě její organizace zajišťující bezpečnost dopravního provozu by fatálně ohrozila její životaschopnost. Plán by byl rovněž v rozporu s pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci, protože předpokládal zrušení nerentabilních linek a skutečné rozšíření kapacity společnosti Blue Air.

5. PŘÍPOMÍNKY RUMUNSKA

- (40) Rumunské orgány se nezabývaly připomínkami zúčastněné strany ani pochybnostmi, které Komise vyjádřila ohledně slučitelnosti s vnitřním trhem. Jejich připomínky zahrnují věcná vysvětlení týkající se platební neschopnosti společnosti Blue Air a kroků přijatých v této souvislosti.
- (41) Rumunské orgány (Ministerstvo financí) vysvětlují, že v návaznosti na oznámení o zahájení úpadečného řízení, které vydal městský soud Tribunalul București – Secția a VII-a Civilă ve věci č. 8307/3/2023 proti společnosti Blue Air, zveřejněném ve věstníku B.P.I. č. 5743/31.03.2023, podala Národní daňová správa ve lhůtě stanovené soudem přihlášku k zápisu do konkurzní podstaty pro celkovou částku 411 707 165 RON (82,81 milionu EUR) zajištěných a rozpočtových pohledávek.
- (42) Po odmítnutí některých částek (daň z přidané hodnoty) byla předběžná tabulka pohledávek a dlužníků společnosti Blue Air zveřejněna ve věstníku B.P.I. č. 11066. Podle předběžné tabulky bylo do preferenčního pořadí stanoveného v čl. 159 odst. 1 až 3 zákona č. 85/2014 zařazeno Generální ředitelství pro velké daňové poplatníky s pohledávkou ve výši 84 964 821 RON (17,1 mil. EUR) a Ministerstvo financí s pohledávkou ve výši 342 365 589 RON (68,86 mil. EUR) podle čl. 159 odst. 1 bodu 3 téhož právního předpisu. Částka státní podpory poskytnutá společnosti byla rovněž zapsána jako platná pohledávka pod podmínkou, že bude stanovena tržní hodnota zboží (záruk) propadlého za účelem navrácení státní podpory v souladu s čl. 9 odst. 2 mimořádného nařízení vlády č. 139/2020.

- (43) Rumunské orgány (Úřad pro správu státního majetku) rovněž vysvětlují a připomínají, že podle právního základu státní záruky ve znění pozdějších předpisů měly být v případě uplatnění státní záruky příslušná zajištění, včetně akcií společnosti Blue Air v držení bývalých akcionářů, plně převedena na stát prostřednictvím orgánu pro správu státního majetku a stát se měl stát akcionářem.
- (44) Na základě rozhodnutí valných hromad akcionářů společností Blue Air Aviation S.A., Airline Invest S.A. a Blue Air Technic S.R.L. se proto dne 8. prosince 2022 stal rumunský stát prostřednictvím Úřadu pro správu státního majetku většinovým 75 % akcionářem společnosti Blue Air, a to dobrovolným převodem zaručených akcií od jejich vlastníků na Úřad pro správu státního majetku, který neměl možnost rozhodnout, zda je převezme, či nikoli. Tehdejší akcionáři společnosti Blue Air rovněž dobrovolně podnikli všechny nezbytné kroky k zápisu těchto rozhodnutí do obchodního rejstříku, který byl dokončen dne 12. prosince 2022.
- (45) Rumunské orgány rovněž informovaly, že od data zahájení insolvenčního řízení dne 31. března 2023 společnost Blue Air nevykonávala obchodní činnost v souladu se svým předmětem podnikání a že vzhledem k ukončení hlavní činnosti bylo zahájeno hromadné propouštění zaměstnanců a řízení o přístupu k Fondu pro zajištění mezd.
- (46) Za této situace se rumunské orgány domnívají, že převod akcií neposkytl společnosti Blue Air žádnou přímou ani nepřímou výhodu a že společnost Blue Air nezískala žádnou ekonomickou výhodu, pokud jde o částky splatného úvěru, s ohledem na téměř úplný nedostatek finančních prostředků na účtech v prosinci 2022 a stav zastavení plateb od září 2022. V důsledku toho rumunské orgány tvrdí, že tento převod akcií společnosti Blue Air neobsahoval žádné dostupné peněžní částky, které by mohly společnosti Blue Air přinést jakoukoli hospodářskou výhodu, pokud by nesplatila státem zaručenou půjčku.

6. POSOUZENÍ PODPORY

6.1. Existence státní podpory ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU

- (47) Ustanovení čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování EU stanoví, že „podpory poskytované v jakékoli formě státem nebo ze státních prostředků, které narušují nebo mohou narušit hospodářskou soutěž tím, že zvýhodňují určité podniky nebo určitá odvětví výroby, jsou, pokud ovlivňují obchod mezi členskými státy, neslučitelné s vnitřním trhem, nestanoví-li Smlouvy jinak“.
- (48) Aby se opatření považovalo za státní podporu ve smyslu tohoto ustanovení, je tedy nutné, aby byly splněny tyto kumulativní podmínky: i) opatření musí být přičitatelné státu a financováno ze státních prostředků; ii) musí příjemci poskytovat výhodu; iii) tato výhoda musí být selektivní a iv) opatření musí narušovat nebo může narušit hospodářskou soutěž a ovlivňovat obchod mezi členskými státy.

6.1.1. Pokračování státní záruky po uplynutí doby šesti měsíců: Hospodářské zvýhodnění

- (49) V rozhodnutí o podpoře na záchranu dospěla Komise k závěru, že státní záruka poskytnutá společnosti v obtížích ve smyslu pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci představuje státní podporu společnosti Blue Air podle čl. 107 odst. 1 SFEU⁽¹⁾. Z důvodů uvedených v tomto rozhodnutí a s přihlédnutím ke skutečnosti, že finanční a provozní situace společnosti Blue Air se v porovnání se srpnem 2020, kdy byla podpora na záchranu schválena, zhoršila, se Komise domnívá, že státní záruka za část úvěru poskytnutého jako podpora na záchranu, a to i v rozsahu, v němž byla poskytnuta po uplynutí šestiměsíčního období uvedeného v tomto rozhodnutí o podpoře na záchranu, představuje státní podporu v plné výši zaručeného úvěru.

⁽¹⁾ Rozhodnutí o podpoře na záchranu, 69. až 75. bod odůvodnění.

- (50) Pro ilustraci se zdá, že společnost Blue Air již nebyla schopna pokrýt své běžné provozní náklady a při nedostatku finančních prostředků na trhu musela v září a říjnu 2022 zastavit provoz (body odůvodnění \[* MERGEFORMAT (32) a \[* MERGEFORMAT (33)). Z toho vyplývá, že společnost Blue Air by nebyla schopna získat za tržních podmínek likviditu ve výši 163,8 milionu RON (33,84 milionu EUR) poskytnutou státní zárukou ani v době, kdy byla tato záruka původně poskytnuta, ani později, kdy byla zachována po uplynutí období podpory na záchranu.
- (51) Zjištění ekonomické výhody není v rozporu s posouzením možného souladu chování rumunských orgánů s trhem. Expozice rumunského státu ve prospěch společnosti Blue Air vyplývá ze záruky, kterou Rumunsko poskytlo z důvodů ochrany veřejného pořádku souvisejících mimo jiné se zachováním leteckého dopravního spojení v souvislosti s opatřeními v oblasti veřejného zdraví přijatými za účelem omezení šíření pandemie COVID-19 ⁽¹²⁾. Jinými slovy, subjekt na trhu ve stejném postavení jako rumunský stát by předmětnou záruku neposkytl ani nezachoval. Chování státu po poskytnutí záruky je pouze důsledkem státní podpory, kterou předtím poskytl jako orgán veřejné moci, a nepatří tedy ke skutečnostem, k nimž by soukromý subjekt za obvyklých podmínek na trhu přihlížel ve svých ekonomických výpočtech ⁽¹³⁾.

6.1.2. Vymáhání zajištění státní záruky a převod akcií společnosti Blue Air do vlastnictví státu: Hospodářské zvýhodnění

- (52) Pokud jde o druhé opatření zkoumané v rozhodnutí o zahájení řízení, Komise se na rozdíl od předběžného stanoviska vyjádřeného v tomto rozhodnutí domnívá, že vymáhání zástavy zajišťující státní záruku a převod 75 % akcií společnosti Blue Air do vlastnictví státu poté, co byl stát nucen splatit půjčku společnosti Blue Air v rámci záruky, nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 SFEU, která by byla oddělena od podpory již obsažené v této státní záruce.
- (53) V rozhodnutí o zahájení řízení se Komise domnívala, že změna vlastnictví akcií ze soukromého na veřejné jako taková neposkytuje společnosti Blue Air přímou hospodářskou výhodu z důvodu pouhé změny vlastnictví. Přesto Komise předběžně zjistila, že nahrazení dluhového titulu, který umožňuje státu uhradit částky úvěru splatné společnosti EximBank S.A., vlastnickým titulem, který již nevyžaduje úhradu od společnosti Blue Air, uvolňuje finanční prostředky v hotovosti, které společnost Blue Air dříve musela zajistit ze svých operací. Kromě toho Komise vyjádřila pochybnosti o tom, zda při převzetí zajištění byl brán ohled na jeho tržní hodnoty. Z informací poskytnutých rumunskými orgány během formálního vyšetřovacího řízení vyplývá, že změna vlastnického práva nebyla doprovázena žádným vyplacením finančních prostředků, zejména ve prospěch společnosti Blue Air (43. a 44. bod odůvodnění). Kromě toho držení akcií státem nijak nesnižuje jeho oprávnění jako věřitele pro částky vynucené záruky požadovat náhradu peněz, které společnost Blue Air dluží (42. bod odůvodnění). Z toho vyplývá, že nahrazení dluhového titulu státu kapitálovým nástrojem prostřednictvím převodu 75 % akcií společnosti Blue Air na stát nezajistilo společnosti Blue Air hospodářskou výhodu, která by byla oddělena od výhody, kterou získala prostřednictvím státní záruky za částku úvěrových závazků souvisejících s podporou na záchranu.

6.1.3. Státní záruka Státní zdroje, selektivita a vliv na obchod a hospodářskou soutěž

- (54) Státní záruka, která byla zachována i po uplynutí období podpory na záchranu, zahrnuje prostředky rumunského státu na základě rozhodnutí státu a zvýhodňuje pouze společnost Blue Air. Pokud jde o kritérium selektivity, Soudní dvůr uvedl ⁽¹⁴⁾, že pokud jde o jednotlivou podporu, identifikace hospodářské výhody v zásadě umožňuje předpokládat selektivitu opatření. Je tomu tak bez ohledu na to, zda na relevantních trzích existují hospodářské-

⁽¹²⁾ Rozhodnutí o podpoře na záchranu, 85. až 97. bod odůvodnění a 50. až 63. bod odůvodnění.

⁽¹³⁾ Viz rozsudek Soudního dvora ze dne 6. března 2018, Evropská komise v. FIH Holding A/S a FIH Erhvervsbank A/S, C-579/16 P, EU:C:2018:159, bod 58.

⁽¹⁴⁾ Rozsudek Soudního dvora ze dne 4. června 2015, Komise v. MOL, C-15/14 P, EU:C:2015:362, bod 60.

subjekty ve srovnatelné situaci. Ačkoli společnost Tarom využívala podobnou státní záruku na základě stejného mimořádného nařízení jako společnost Blue Air, posuzovaná státní záruka v každém případě není součástí obecného opatření, které je k dispozici všem podnikům působícím v odvětví letecké dopravy v Rumunsku. Opatření je proto selektivní.

- (55) Opatření na podporu, které umožnilo společnosti Blue Air zůstat na trhu, mohlo následně zlepšit její konkurenční postavení na vnitřním trhu, kde společnost Blue Air poskytovala služby letecké dopravy v různých členských státech a konkurovala mimo jiné společností Ryanair a Wizz Air (14. bod odůvodnění). Proto musí být toto opatření považováno za opatření, které může narušit nebo hrozí narušením hospodářské soutěže a ovlivněním obchodu mezi členskými státy.

6.1.4. Závěry týkající se existence podpory

- (56) S ohledem na posouzení kumulativních podmínek přítomnosti státní podpory dospěla Komise k závěru, že převod 75 % akcií společnosti Blue Air do vlastnictví státu nepředstavuje státní podporu. Státní záruka však představuje státní podporu podle čl. 107 odst. 1 SFEU, neboť byla poskytnuta a zachována i po skončení období podpory na záchranu. Komise proto posoudí její zákonnost a slučitelnost s vnitřním trhem.

6.2. Zákonnost podpory

- (57) Podle čl. 108 odst. 3 SFEU Komise musí být včas informována o záměrech poskytnout nebo upravit podpory, aby mohla podat své připomínky. Má-li za to, že takový záměr není s ohledem na článek 107 slučitelný s vnitřním trhem, zahájí neprodleně řízení podle odstavce 2 uvedeného článku a dotýčný členský stát neprovede zamýšlená opatření, dokud Komise v tomto řízení nepřijme konečné rozhodnutí.
- (58) Kromě toho podle čl. 1 písm. c) nařízení (EU) 2015/1589 (procesní nařízení) ⁽¹⁵⁾ představují změny stávající podpory „novou podporu“, která podléhá oznamovací povinnosti podle čl. 2 odst. 1 uvedeného nařízení. Článek 3 procesního nařízení stanoví, že oznamovaná podpora nesmí být uskutečněna dříve, než Komise přijme nebo se bude mít za to, že přijala, rozhodnutí schvalující tuto podporu.
- (59) Rozhodnutím o podpoře na záchranu byla společnosti Blue Air povolena podpora ve formě státní záruky, která měla zajistit splacení úvěru na záchranu, který obdržela. Toto opatření stanovené v návrhu právního základu oznámeného Komisi bylo podmíněno sdělením plánu restrukturalizace do šesti měsíců, který měla Komise schválit. Rumunské orgány sdělily Komisi původní plán restrukturalizace do šesti měsíců od prvního čerpání zaručeného úvěru (2. bod odůvodnění). Prodloužení doby trvání záruky, která byla nejprve schválena na šest měsíců jako podpora na záchranu, by proto mohlo být dočasně povoleno v souladu s bodem 55 písm. d) pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci.
- (60) Rumunsko však doposud navzdory opakovaným žádostem nepředložilo proveditelný, soudržný a dlouhodobý plán restrukturalizace, který by Komise mohla schválit v souladu s bodem 45 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci. Státní záruka, tak jak byla poskytnuta a ponechána v platnosti po skončení období podpory na záchranu, proto představuje protiprávní podporu.

6.3. Slučitelnost podpory a právní základ pro posouzení

- (61) Komise musí posoudit, zda lze podporu na restrukturalizaci považovat za slučitelnou s vnitřním trhem. Je povinností členských států, aby uvedly možné důvody slučitelnosti a prokázaly, že jsou splněny příslušné podmínky.

⁽¹⁵⁾ Nařízení Rady (EU) 2015/1589 ze dne 13. července 2015, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 108 Smlouvy o fungování Evropské unie (Úř. věst. L 248, 24.9.2015, s. 9, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2015/1589/oj>).

- (62) V čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU je stanoveno, že státní podpory lze povolit, mají-li usnadnit rozvoj určitých hospodářských činností, pokud nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem. Pokyny pro podporu na záchranu a restrukturalizaci stanoví pravidla a podmínky pro posouzení slučitelnosti podpory na restrukturalizaci podniků v obtížích podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.
- (63) Posouzení slučitelnosti podpory na restrukturalizaci s vnitřním trhem musí zahrnovat posouzení, zda jsou splněny podmínky pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci. Rumunsko při předložení plánu restrukturalizace tvrdilo, že tyto podmínky byly v tomto případě splněny. V reakci na rozhodnutí o zahájení řízení však Rumunsko žádné takové důvody slučitelnosti neuplatnilo ani nezopakovalo. Komise nicméně posoudí slučitelnost s ohledem na pochybnosti uvedené v rozhodnutí o zahájení řízení.

6.3.1. Příspěvek usnadňuje rozvoj určité hospodářské činnosti nebo oblasti

- (64) V určitých situacích může restrukturalizace podniku v obtížích přispět k rozvoji hospodářských činností nebo oblastí, a to i nad rámec činností vykonávaných příjemcem. Tak je tomu tehdy, kdy by v případě neposkytnutí takové podpory vedl neúspěch příjemce k selhání trhu nebo k sociálním potížím, což by bránilo rozvoji hospodářských činností a/nebo oblastí, které by byly těmito situacemi dotčeny. Bod 44 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci stanovuje neúplný seznam takových situací. Tím, že podpora umožňuje příjemci pokračovat v činnosti, zabraňuje selhání trhu nebo sociálním obtížím, a přispívá tak k rozvoji činností nebo oblastí, které by byly postiženy odchodem příjemce z trhu. V případě podpory na restrukturalizaci to však platí pouze tehdy, pokud podpora skutečně umožňuje příjemci konkurovat na trhu na základě jeho vlastních schopností, což lze zajistit pouze tehdy, pokud je podpora doprovázena plánem restrukturalizace, který obnovuje dlouhodobou životaschopnost příjemce.

6.3.1.1. Obnovení dlouhodobé životaschopnosti

- (65) Podle bodu 45 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci bude Komise v případě podpory na restrukturalizaci vyžadovat, aby dotčený členský stát předložil proveditelný, soudržný a dalekosáhlý plán restrukturalizace, jehož cílem je obnovení dlouhodobé životaschopnosti příjemce. Plán restrukturalizace musí obnovit dlouhodobou životaschopnost příjemce v přiměřené lhůtě a na základě realistických předpokladů ohledně budoucích podmínek fungování podniku, které by měly vylučovat jakoukoli další státní podporu, na kterou se plán restrukturalizace nevztahuje. Podle bodu 52 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci je dlouhodobé životaschopnosti dosaženo, pokud je podnik schopen zajistit odpovídající předpokládanou návratnost kapitálu poté, co pokryl veškeré náklady včetně nákladů spojených s opotřebením a finančními poplatky.
- (66) Rumunsko nejprve uvedlo, že pokud by došlo k obnovení evropské letecké dopravy, výsledky a finanční situace společnosti Blue Air by se zlepšily do léta 2022. Výhledy peněžních toků společnosti Blue Air navíc vycházejí z optimistických předpokladů poptávky, příjmů a/nebo nákladů. Z tabulky 1 vyplývá, že Rumunsko očekává v roce 2023 čisté kladné peněžní toky z činnosti společnosti Blue Air přesahující 10 milionů EUR a v roce 2022 přesahující 19 milionů EUR. Podle vývoje na podzim 2022 však společnost Blue Air nebyla schopna hradit přímé náklady nezbytné pro provozování letů (např. povolenky na emise CO₂, výdaje na pohonné hmoty) a splácet poplatky za úvěr na záchranu (viz 20. a 32. bod odůvodnění).
- (67) Zadruhé, jak je uvedeno v 25. bodě odůvodnění a v tabulce 1, Rumunsko neposkytlo soubor klíčových ekonomických ukazatelů pro období restrukturalizace a údaje požadované Komisí o ziskovosti společnosti Blue Air po dobu trvání plánu restrukturalizace. Pouhý hypotetický zisk, který je patrný z plánu sděleného Komisi, v žádném případě není dostatečným ukazatelem dlouhodobé životaschopnosti. Plán restrukturalizace neobsahuje konkrétní výhledy týkající se vlastního kapitálu, použitého kapitálu nebo míry dluhu k vlastnímu kapitálu, které by umožnily učinit závěr o platební schopnosti a o tom, zda bude vlastní kapitál společnosti Blue Air v budoucnu kladný a pevný. Chybějící informace týkající se návratnosti vlastního a použitého kapitálu, například ve srovnání s náklady na kapitál a srovnatelnými leteckými společnostmi, znemožňují posoudit, zda bude společnost Blue Air na konci období restrukturalizace životaschopná.

- (68) Za třetí, Rumunsko nepředložilo žádnou analýzu citlivosti, která by stanovila, jak by se výhledy základního scénáře vyvíjely v případě pesimističtějšího scénáře. Takový scénář by měl ukázat a doložit, jak by se měnily finanční ukazatele, přičemž by stále generoval dostatečný zisk na pokrytí provozních nákladů a zajištění postavení společnosti Blue Air na trhu bez další státní podpory na konci období (viz 25. bod odůvodnění).
- (69) Vážné pochybnosti, které Komise měla o tom, zda je plán restrukturalizace v souladu s kritérii stanovenými v pokynech pro podporu na záchranu a restrukturalizaci a zda povede k obnovení životaschopnosti společnosti Blue Air, nebyly odstraněny a jsou dále potvrzeny neschopností společnosti Blue Air udržet provoz. Plán restrukturalizace nebyl po ukončení činnosti ani po přijetí rozhodnutí o zahájení řízení aktualizován.

6.3.1.2. Rozvoj určitých hospodářských činností nebo oblastí

- (70) Jak je uvedeno v 30. bodě odůvodnění, společnost Blue Air poskytovala zejména nízkonákladové služby letecké dopravy rumunským občanům žijícím v zahraničí. Propojila rumunské regiony uvnitř země a s dalšími evropskými destinacemi, a přispěla tak k zajištění dopravního spojení v zemi, kde málo rozvinutá silniční a železniční síť nepředstavuje životaschopnou alternativu k letecké dopravě.
- (71) Pokud by společnost Blue Air definitivně ukončila svou činnost, Rumunsko tvrdilo, že by mohlo vzniknout riziko, že na některých trasách, kde byla jediným provozovatelem, by se neobjevil žádný konkurent, který by nabízel lety, nebo že by se zvýšily ceny na trasách, které provozuje pouze jeden další konkurent. To by mohlo vést ke snížení aktivity v tomto segmentu letecké dopravy. Rumunsko rovněž uvedlo další širší přínosy pro rumunské hospodářství, které společnost Blue Air přinesla (30. až 31. bod odůvodnění).
- (72) Společnost Blue Air se však v současné době potýká s vážnými finančními problémy, které vedly k pozastavení její provozní licence a k odstavení její flotily od listopadu 2022. V důsledku toho jiné letecké společnosti alespoň částečně nahradily údajně nenahraditelné služby poskytované společností Blue Air (32. a 38. bod odůvodnění), aniž by Rumunsko toto částečné nahrazení vyvrátilo.
- (73) Podle bodů 23 a 43 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci může být podnik v obtížích považován za způsobilý přispět k rozvoji hospodářské činnosti nebo oblasti pouze tehdy, pokud provede rozsáhlý plán restrukturalizace, který zajistí jeho dlouhodobou životaschopnost (body 27, 45 a 52 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci). Komise měla vážné pochybnosti o tom, zda plán restrukturalizace oznámený Rumunskem je způsobilý obnovit dlouhodobou životaschopnost společnosti Blue Air (66. až 69. bod odůvodnění) tak, aby služby letecké dopravy, které poskytuje, byly i nadále trvale poskytovány jak během období restrukturalizace, tak i po něm. Tyto pochybnosti zatím nebyly rozptýleny.
- (74) Vzhledem k tomu, že dlouhodobá životaschopnost společnosti Blue Air není k dnešnímu dni zajištěna, dospěla Komise k závěru, že plán restrukturalizace neprokazuje, že by příjemce byl na konci období restrukturalizace schopen samostatně konkurovat na trhu, a tedy že by jeho odchod z trhu byl touto restrukturalizací napraven, což by přispělo k rozvoji hospodářské činnosti.
- (75) Vzhledem k tomu, že společnost Blue Air dočasně ukončila provozování letecké dopravy a služby, které poskytuje, byly alespoň částečně převzaty nebo replikovány jinými leteckými společnostmi na trasách, které dříve obsluhovala, dospěla Komise k závěru, že Rumunsko neprokázalo, že by definitivní odchod společnosti Blue Air z trhu vzhledem k již uskutečněnému nahrazení jejích služeb způsobil sociální obtíže nebo selhání trhu, zejména pokud jde o letecké dopravní spojení Rumunska.

6.3.2. *Opatření podpory nesmí nadměrně ovlivňovat podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem*

6.3.2.1. Proporcionalita a vlastní příspěvek

- (76) Podle bodu 62 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci je k zajištění přiměřenosti podpory na restrukturalizaci vyžadován významný příspěvek na náklady na restrukturalizaci z vlastních zdrojů příjemce podpory, jeho akcionářů nebo věřitelů nebo podnikatelské skupiny, do níž patří, nebo od nových investorů. Tento příspěvek z vlastních zdrojů by měl mít za normálních okolností srovnatelné účinky na solventnost či likviditu příjemce jako přidělená podpora.
- (77) Plán restrukturalizace sice předpokládá tržní financování více než 50 % nákladů na restrukturalizaci společnosti Blue Air (20. bod odůvodnění), což se zdá být v souladu s bodem 64 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci, ale podle bodu 63 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci musí být tento příspěvek skutečný, tj. opravdový, s výjimkou budoucích očekávaných zisků, jako je peněžní tok.
- (78) Jak je uvedeno ve 22. bodě odůvodnění písm. a) a b), příslušný soud schválil žádost o restrukturalizaci pohledávek rumunských a italských věřitelů ve výši 63,36 milionu EUR formou odpisu dluhu a přeměny dluhu na vlastní kapitál. Rumunsko však nepředložilo důkaz o konečných a závazných závazcích věřitelů za podmínek bez podpory nebo za tržních podmínek, a proto Komise nemá žádné podklady pro závěr, že toto konkrétní financování představuje skutečný a opravdový vlastní příspěvek.
- (79) Rumunsko rovněž uvedlo prodej letadel jako další zdroj vlastního příspěvku (viz 21. bod odůvodnění písm. b)). Uznalo však, že odprodej těchto aktiv má být dokončen v říjnu 2023. Rumunsko odhaduje, že hypotetické příjmy z prodeje by činily 5,89 milionu EUR. Komise neobdržela žádné důkazy o tom, že by k takovému prodeji skutečně došlo. Z toho vyplývá, že očekávané příjmy z prodeje letadel nejsou účinné ani reálné. V každém případě by tyto příjmy, i kdyby byly přijaty, činily pouze málo přes 3,5 % celkového vlastního příspěvku (viz 20. bod odůvodnění).
- (80) Podle informací předložených Rumunskem měl být navíc vytvořen projekt s potenciálním investorem, který by poskytl externí financování až do výše 54,47 milionu EUR (viz 21. bod odůvodnění písm. c)). Rumunsko však nepředložilo důkazy od investorů, kteří by byli ochotni podpořit tento potenciální příspěvek nových finančních prostředků do plánu restrukturalizace. Kromě toho neexistuje žádná jistota, že se jednání o získání tržního financování uskuteční, vzhledem k tomu, že neexistují závazné závazky od určených investorů a že bývalí akcionáři ze společnosti Blue Air odešli, jak je uvedeno ve 20. bodě odůvodnění.
- (81) Podobně Rumunsko zahrnuje 30,02 milionu EUR do interně vytvořených zdrojů z roku 2022 jako zdroj vlastního příspěvku (viz 21. bod odůvodnění písm. d)). Rumunsko však nepředložilo žádné důkazy, které by potvrdily, že těchto čistých plánovaných výsledků bylo skutečně dosaženo a proč by hypotetické zisky měly být považovány za skutečný zdroj vlastního příspěvku podle bodu 63 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci, který vylučuje očekávané zisky, jako je peněžní tok.
- (82) Komise proto dospěla k závěru, že zdroje financování, které Rumunsko uvedlo (ačkoli se očekávalo, že se uskuteční před datem tohoto rozhodnutí), jsou většinou hypotetické a nepředstavují významný, skutečný a opravdový vlastní příspěvek na náklady na restrukturalizaci. Financování plánu restrukturalizace neodpovídá požadavkům pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci, pokud jde o dostatečnou výši vlastního příspěvku a jeho opravdovou povahu zajišťující přiměřenost podpory.

6.3.2.2. Opatření k omezení narušení hospodářské soutěže

- (83) Podle bodu 76 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci musí být v případě poskytnutí podpory na restrukturalizaci přijata opatření k omezení narušování hospodářské soutěže, aby byly co nejvíce minimalizovány nepříznivé účinky na obchodní podmínky a aby kladné účinky převážily nad účinky nepříznivými. Opatření omezující narušení hospodářské soutěže by měla mít obvykle podobu strukturálních opatření, tj. jasného odprodání činností, které nepřinášejí ztrátu a které by musely být v zájmu zachování životaschopnosti stejně ukončeny.

- (84) Komise v rozhodnutí o zahájení řízení zpochybnila, že by některé z navrhovaných opatření podrobně popsanych ve 28. a 29. bodě odůvodnění představovalo strukturální nebo platná opatření v oblasti hospodářské soutěže.
- (85) Rumunsko nepředložilo žádné informace, které by mohly vyvrátit pochybnosti Komise. Rumunsko zejména neprokázalo, že poskytování služeb oprav a údržby třetím stranám subjektem nebo dceřinou společností společnosti Blue Air, která tyto služby dříve poskytovala pouze společností nebo subjektům pod stejnou kontrolou jako společnost Blue Air, není pouhým obchodním rozhodnutím zvyšujícím její příjmy. Rumunsko neprokázalo, že sporné služby oprav a údržby jsou natolik jedinečné, že jejich poskytování na trhu vyrovnává nebo zmírňuje narušení hospodářské soutěže.
- (86) Rumunsko rovněž nepředložilo žádné důkazy o tom, že trasy, které byly navrženy k uzavření, byly ziskové nebo že uzavření letištních základen nebylo v každém případě nezbytné k úspoře nákladů a vhodné k uvolnění důležitého nebo vzácného zdroje, který by mohl přilákat zainteresované konkurenty. Plán Rumunska navíc nezahrnuje žádný odprodej ziskových činností nebo aktiv společnosti Blue Air, jako jsou samostatné podniky a/ nebo uvolňování časových intervalů na přetížených letištích.
- (87) Plán restrukturalizace, jak byl sdělen Komisi, předpokládá zvýšení počtu letadel společnosti Blue Air a její přítomnosti na trhu, měřeno počtem sedadlokilometrů, ve srovnání s obdobím bezprostředně před vypracováním a zahájením provádění plánu restrukturalizace (23. bod odůvodnění). Naproti tomu body 78 a 79 pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci poukazují na opatření, která snižují přítomnost a/nebo kapacitu příjemce na trhu, zejména na trzích se značnou nadměrnou kapacitou.

6.3.3. Posouzení převahy pozitivních účinků podpory nad negativními účinky na vnitřní trh

- (88) Pečlivě navržené opatření státní podpory by mělo zajistit, aby celková rovnováha účinků neovlivňovala nepříznivě podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem, a aby byla kladná. V pokynech pro podporu na záchranu a restrukturalizaci Komise stanoví kritéria, podle nichž posuzuje slučitelnost podpory na restrukturalizaci podniku v obtížích s vnitřním trhem a zajišťuje, že rozvoj dané hospodářské činnosti nemění podmínky obchodu v takové míře, jež by byla v rozporu se společným zájmem.
- (89) S ohledem na výše uvedená zjištění posouzení (v tomto oddíle 6) dospěla Komise k závěru, že na jedné straně nebylo prokázáno, že by podpora na restrukturalizaci, zejména po ukončení činnosti letecké dopravy společnosti Blue Air, přispěla k rozvoji hospodářské činnosti nebo leteckého dopravního spojení Rumunska. Na druhou stranu podpora na restrukturalizaci nesplňuje hlavní požadavky pokynů pro podporu na záchranu a restrukturalizaci, jejichž cílem je zajistit, aby narušení hospodářské soutěže způsobené podporou bylo řádně omezeno. Podporu na restrukturalizaci je proto třeba považovat za podporu, která negativně ovlivňuje podmínky obchodu v míře odporující společnému zájmu, a tudíž není slučitelná s vnitřním trhem podle čl. 107 odst. 3 písm. c) SFEU.

7. VYMÁHÁNÍ

- (90) Podle SFEU a ustálené judikatury soudů Unie je Komise oprávněna rozhodnout, že dotýčný členský stát musí podporu upravit či zrušit, jestliže shledá, že tato podpora je neslučitelná s vnitřním trhem⁽¹⁶⁾. Soudy Unie rovněž opakovaně rozhodly, že povinnost členského státu zrušit podporu, kterou Komise prohlásila za neslučitelnou s vnitřním trhem, slouží k obnovení dřívějšího stavu.⁽¹⁷⁾
- (91) Soudy Unie v tomto ohledu stanovily, že tohoto cíle je dosaženo, jakmile příjemce vrátí částky poskytnuté formou protiprávní podpory, čímž ztrácí výhodu, kterou měl na vnitřním trhu ve vztahu ke svým konkurentům, a obnoví se stav, který předcházel poskytnutí podpory.⁽¹⁸⁾

⁽¹⁶⁾ Rozsudek ze dne 12. července 1973, Komise v. Německo, C-70/72, ECLI:EU:C:1973:87, bod 13.

⁽¹⁷⁾ Rozsudek ze dne 21. března 1990, Belgie v. Komise, C-142/87, EU:C:1990:125, bod 66.

⁽¹⁸⁾ Rozsudek ze dne 17. června 1999, Belgie v. Komise, C-75/97, EU:C:1999:311, body 64 a 65.

- (92) V souladu s judikaturou čl. 16 odst. 1 nařízení Rady (EU) 2015/1589 stanoví, že „je-li v případech protiprávní podpory přijato záporné rozhodnutí, Komise rozhodne, že dotyčný členský stát učiní všechna nezbytná opatření, aby příjemce podporu navrátil“.
- (93) Vzhledem k tomu, že tedy podpora na restrukturalizaci ve výši 33,84 milionu EUR (168,4 milionu RON) byla poskytnuta od 22. dubna 2021 (viz 2. bod odůvodnění) v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU a je třeba ji považovat za protiprávní a neslučitelnou podporu, musí být navržena, aby byl obnoven stav, který na vnitřním trhu existoval před jejím poskytnutím. Navrácení se vztahuje na období od data, kdy byla podpora prodloužena bez platného plánu restrukturalizace, do skutečného navrácení. Částka, která má být navržena, se úročí ode dne, kdy se státní záruka stala nezákonnou, tedy od 22. dubna 2021, poté, co uplynula doba trvání podpory na záchranu schválené na šest měsíců, nebyl-li předložen platný plán restrukturalizace, až do účinného navrácení. Komise poznamenává, že skutečnost, že státní záruka mohla skončit, když stát na žádost věřitele splatil půjčku na záchranu, nijak nezrušila výhodu, která pro příjemce z této záruky vyplývala. Naopak, tato výhoda byla ve skutečnosti využita v maximální možné míře a zůstává příjemci, dokud není uhrazena následná pohledávka státu vůči společnosti Blue Air i s úroky.

8. ZÁVĚR

- (94) Komise konstatuje, že Rumunsko protiprávně poskytlo společnosti Blue Air podporu na restrukturalizaci spočívající v prodloužení státní záruky na dobu delší než šest měsíců a v nahrazení původního věřitele v rozporu s čl. 108 odst. 3 SFEU. Rumunsko by mělo tuto pomoc získat zpět i s úroky. Uplatnění zajištění státní záruky a převod 75 % akcií společnosti Blue Air do vlastnictví státu však nepředstavuje státní podporu,

PŘIJALA TOTO ROZHODNUTÍ:

Článek 1

Převod 75 % akcií společnosti Blue Air Aviation SA na Rumunsko nepředstavuje státní podporu ve smyslu čl. 107 odst. 1 Smlouvy o fungování Evropské unie.

Článek 2

Státní podpora *ad hoc* spočívající ve státní záruce v celkové výši 163,8 milionu RON (33,84 milionu EUR), kterou Rumunsko protiprávně ponechalo ve prospěch společnosti Blue Air Aviation SA v rozporu s čl. 108 odst. 3 Smlouvy o fungování Evropské unie, je neslučitelná s vnitřním trhem.

Článek 3

- 1) Rumunsko získá zpět od příjemce neslučitelnou podporu uvedenou v článku 2.
- 2) Podpory, které mají být navrženy, zahrnují úroky, které běží od data, kdy se podpora stala protiprávní, tj. od 22. dubna 2021, až do jejich skutečného navrácení.
- 3) Úroky jsou vypočítány podle složeného úrokového režimu v souladu s kapitolou V nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ⁽¹⁹⁾ a s nařízením Komise (ES) č. 271/2008 ⁽²⁰⁾, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004.

⁽¹⁹⁾ Nařízení Komise (ES) č. 794/2004 ze dne 21. dubna 2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 140, 30.4.2004, s. 1, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2004/794/oj>).

⁽²⁰⁾ Nařízení Komise (ES) č. 271/2008 ze dne 30. ledna 2008, kterým se mění nařízení (ES) č. 794/2004, kterým se provádí nařízení Rady (ES) č. 659/1999, kterým se stanoví prováděcí pravidla k článku 93 Smlouvy o ES (Úř. věst. L 82, 25.3.2008, s. 1).

- 4) Rumunsko zruší všechny pozastavené platby podpory uvedené v článku 2 od data oznámení tohoto rozhodnutí.

Článek 4

- 1) Navrácení podpory uvedené v článku 2 proběhne okamžitě a účinně.
- 2) Rumunsko zajistí provedení tohoto rozhodnutí ve lhůtě čtyř měsíců od jeho oznámení.

Článek 5

- 1) Do dvou měsíců od oznámení tohoto rozhodnutí předloží Rumunsko tyto informace:
 - a) celkovou částku (jistinu a úroky z vymáhané podpory), která má být od příjemce získána zpět;
 - b) podrobný popis opatření k zajištění souladu s tímto rozhodnutím, jež již byla přijata a jež se plánují, a
 - c) doklady prokazující, že příjemci bylo nařízeno podporu vrátit.
- 2) Rumunsko bude Komisi informovat o průběhu vnitrostátních opatření přijatých k provedení tohoto rozhodnutí až do úplného navrácení podpory uvedené v článku 2. Na žádost Komise bezodkladně předloží informace o opatřeních k provedení tohoto rozhodnutí, která již byla přijata a která se plánují. Dále předloží podrobné informace o částkách podpory a o úrocích, jejichž navrácení od příjemce již bylo dosaženo.

Článek 6

Toto rozhodnutí je určeno Rumunsku.

Komise může zveřejnit částku podpory a částku zpětně získaných úroků při uplatňování tohoto rozhodnutí, aniž je dotčen článek 30 nařízení Rady (EU) 2015/1589.

V Bruselu dne 16. února 2024.

Za Komisi
Margrethe VESTAGER
výkonná místopředsedkyně